

Zasavski udarnik

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 5. junija 1948.

Štev. 14.

Rudnik Hrastnik je v letošnjem letu vse mesece dosegal in presegal planske naloge ter je najboljši

Rudniki Zasavskega bazena v maju mesecu niso dosegli plan za 3,6 %, edino rudnik Hrastnik ga je dosegel 100 %. Trbovlje je 3,7 % pod planom in Zagorje 5,8 % pod planom. Maj mesec je bil za vse rudnike kritičen, to pa vsled tega, ker se v nobenem mesecu ni bilo toliko težko. Rudnik Trbovlje bi v kljub težkočam, katere je imel vsled zruškov na Vzhodnem obratu in ognja, kateri je onemogočil v velik meri dnevno doseganje plana na tem obratu lahko dosegel plan, če ne bi bilo premalo odkritega premoga na dnevnem kopu. Neupravičeni izostanki pa so prinesli tudi svoj doprinos k nedoseganju plana. V rudniku Zagorje pa predvsem primanjkuje delovne sile in pa voda v jami.

Rudnik Hrastnik uspešno koraka naprej k novim zmagam in zasluži za svoje požrtvovalno delo vse priznanje.

Celoten delovni kolektiv se je zavzel za plan. Uspeh je tudi v tem, da si izmene v jami ena drugi napovejo tekmovanje in zastavišajo vse sile, da dosežejo produkcijski plan. Ko so tekmovali, je tretja izmena videla, da je nižja od prve izmene, so rudarji še kar naprej ostali v jami in kar brez lokomotive pripeljali 11 polnih vozičkov po dolgem rovu na separacijo. Na vsak način so hoteli prekositi ostale, ter so jih tudi prekosili; to dokazuje, da jim ni vseeno, ali plan dosega ali ne. Tako delajo junaki dela. Ta zavest naj bo last slehernega in plan bomo lahko izvajali. Tudi stroški so znižani, za kar so dobili pohvalo od vodstva. Hrastniški rudnik, ki se je lansko leto boril s težavami, letos te težave uspešno premaga. Plan je stalno vse mesece presegel, januarja za 2,2 %, februarja za

1,4 %, marca za 3,9 %, aprila za 1,8 odstotka in v mesecu maju za 100 %. Prve mesece je sicer imel velike proizvodne stroške, kar mu je na ta način onemogočalo doseči boljše mesto v tekmovanju, pa tudi veliko število izostankov je bilo temu krivo. V mesecu maju pa je v tem pogledu boljše in uspeh ni izostal.

Redne obratne konference so mnogo pripomogle, da je vsakdo spoznal, kakšen je plan za letošnje leto in važnost istega. Podrobno so se prediskutirale na konferencah dobre in slabe strani. Največji doprinos k uspehu rudnika Hrastnik pa daje novi lik socialističnega delavca - rudarja-udarnika, ki s svojim delovnim članom, požrtvovalnostjo in vzgladno delovno disciplino, daje svetel vzgled, kako je treba izpolnjevati plan.

Številka. Dober porast se je pokazal pri mladini gradbenega podjetja »Zidarc v Trbovljah, ki je dobila iz svoje srede pet novih udarnikov, ter si osvojila prehodno zastavico. Brigadni sistem dela, ki bi se moral uvesti v vseh tovarnah, se v celoti izvaja le v Kemlični tovarni v Hrastniku in v rudnikih. V vrstah kmečke mladine je predvsem naloga dvigniti hektarski donos. Aktiv kmečke mladine širje-Suhadol se je posvetoval z okrajnim posestvom v širju, ki bo dala mladinski organizaciji 30 arov zemlje v obdelavo. Predvsem se je poudarjala velika važnost uničevanju koleradskega hrošča, ki se je pojavil tudi v trboveljskem okraju. Razprava o obeh referatih je bila zelo živahna, ni pa pri-

neska pravih rezultatov, ki bi dejansko pokazali, kje ležijo vzroki neizvrševanja sklepov prve letne konference. Po razpravi so bili sprejeti važni sklepi, predvsem o razširitvi mladinske organizacije, poživljenja kulturnega in prosvetnega dela, razširitvi sodelovanja mladine v fizikulturi. S 1. junijem se je organiziral povsod enoten študij po načrtu, ki ga je izdelal Centralni odbor LMJ. Tretji plenar se bo vršil 29. avgusta t. l. Mladinski aktiv Kemlične tovarne v Hrastniku je za svoje uspešno delo dobil prehodno zastavico. Mladinski aktiv Kemlične tovarne je napovedal tekmovanje, ki bo trajalo do 21. julija t. l. v čast V. kongresa komunistične partije Jugoslavije v sledečih točkah:

1. Razširitev in ureditev organizacije;
2. vključitev čim več članov v kulturno-prosvetno delo;
3. najširše sodelovanje v ljudski tehniki;
4. kdo bo pridobil največ mladincev in mladink za republiške in zvezne akcije;
5. kdo bo najbolj in najprej organiziral načrtni študij;
6. kdo bo v tem času uredil vso zastavico in tekočo članarino ter uredil statistiko;
7. kdo bo imel največ delovnih ur pri akcijah okrajnega merila;
8. kdo bo pritegnil največ mladine v fizikulturno organizacijo in dal največ pomoči pionirski organizaciji.

Napoved tekmovanja aktivna kemlične tovarne niso sprejeli vsi, predvsem ne rudarski aktiv, kar nam dokazuje, da bo treba v teh vrstah narediti temeljito reorganizacijo, da bodo rudarski aktivni kos nalogam, pred katerimi stojijo.

Ob zaključku so bile poslana pozdravne resolucije Centralnemu odboru LMJ, CK KPJ in GO LMS.

II. plenum LMS okraja Trbovlje je kritično pregledal dosedanje delo mladine

V nedeljo 30. maja 1948 so se v Trbovljah zbrali delegati in predsedniki mladinskih aktivov, ki so kritično pregledali dosedanje delo in naredili načrt za bodoče. Po referatu predsednika okrajnega odbora LMS tov. Veharja Joneza, ki je podal poročilo o politični situaciji, je sledil organizacijski referat, katerega je podal tov. Trinka Vinko.

Iz organizacijskega poročila je bilo razvidno, da sklepi prve letne konference niso bili izvedeni dosledno. Krivda v izvajanju sklepov je predvsem v negativnem delu predsednikov aktivov, ki so vzeli vso stvar premalo resno. Danes je v okraju Trbovlje 89 aktivov, v katere je vključeno 3450 mladincev in mladink. Izven mladinske organizacije pa je še danes ca. 1600 mladincev. Predvsem ni mladina zajeta v revirskih centrih, kar nam daje dokaz neaktivnosti rudarskih aktivov. Najbolj važna naloga, ki si jo je zadal okrajni odbor mladine, je organizacija kulturno-umetniških društev, ki se formirajo na sektorju Trbovlje, Zagorje in Hrastnik. Med tem časom se je še ustanovilo mladinsko kulturno-umetniško društvo »Mladi rudar v Trbovljah, v katerem pa ni niti enega mladincev rudarja. Treba bo, da bo posvetil okrajni odbor mladine temu vprašanju več zanimanja. V fizikulturnem delovanju je danes v okraju Trbovlje 22 aktivov in 4 fizikulturna društva, v katerih je prav malo število mladine, čeravno si je okrajni odbor na zadnji konferenci zadal nalogo, da bo dvignil najmanj za 15 % prijave za fizikulturni znak. Mladinska organizacija mora v tem

pogledu spremeniti odnos v fizikulturi in uveljaviti geslo: vsak član LMS mora biti fizikulturnik. Pri Titovi štafeti je sodelovalo preko 900 mladine in pionirjev. Najvažnejše vprašanje konference je bilo izvršitev sklepa, ki ga je mladina na prvi letni konferenci sprejela, da bo pripevala za gradnjo združenih domov 320.000 prostovoljnih ur. Danes je za nami že kmalu pol leta, vendar je iz statistike razvidno, da je mladina naredila komaj 12.000 delovnih ur. Če bo hoteli izvršiti obljubo, bo treba temeljito zagrabit za delo. Priznanje so dobili poedini aktiv, kot n. pr. aktiv Radeče, ki je prejel prehodno zastavico, aktiv drugega terena Trbovlje, aktiv Kemlične tovarne v Hrastniku in aktiv gradbenega podjetja »Zidarc v Trbovljah. Na republiške in zvezne akcije se je do danes poslalo 75 mladincev in mladink. Glavna naloga mladine je organizacija 2 brigad v mesecu juniju in juliju za republiške in zvezne akcije. Prav uspešno je delo pionirjev, ki sodelujejo pri akcijah za zbiranje zdravilnih zelišč in so do sedaj nabrali preko 100 kg posušenih zelišč. V Radečah, Izlakah in Mlinšah so se aktivno udeleževali pri zbiranju polžev, katerih so nabrali skoraj 900 kg. Do sedaj so naredili prostovoljnih ur 2500. V času od prve letne pa do druge letne konference so se formirale nove mladinske brigade v rudnikih in to dve brigadi in ena številka v Trbovljah. Kor se je v zadnjem času pokazalo nekoliko mrtvilo pri ustanavljanju mladinskih števil, je bil sprejet sklep, da se v treh mesecih postavi deset novih

Zveza borcev NOV okraja Trbovlje se pripravlja na I. kongres

Organizacija Zveze borcev NOV v Trboveljskem okraju si je zadala nalogo, da v času pred kongresom izvede utrditve krajevnih organizacij in razširiti vrste svojega članstva. Zato bodo sklicani po vseh sedežih krajevnih zvez zbori borcev, kjer se bo kritično pregledalo delo, na drugi strani pa se prikazal pomen organizacije s ciljem najširšega vključevanja novih članov. Od predvidenega števila članov jih je dosedaj zajetih komaj polovica. Na širši konferenci, ki se je vršila koncem maja, je bilo sklenjeno, da bodo v času predkongresnega tekmovanja vključili novih 1000 članov, kateri imajo pogoje, da postanejo člani zveze. Poleg zborov pa se bo izvedlo 6 izletov. Na Okroglice, kar izvede krajevna zveza Radeče, izlet na Kal, kar organizira Hrastnik in Dol, na Sveto Planino zveza Trbovlje in na Sv. Goro krajevna zveza Zagorje in Loke-Kisovec, izleti bodo

združeni s prostovoljnim delom in zborovanji, na katerih se bo prikazal pomen zveze, borba naših brigad, mednarodni položaj in naloge zveze.

Po vseh šolah v okraju se bodo vršila predavanja o Narodno osvobodilni borbi. V času od 12. do 19. junija bo izveden partizanski teden, ki ima namen prikazati narodno osvobodilno borbo v pesmi, godbi in igri. V Radečah in Zidanem mostu se bodo vršili koncerti. V Hrastniku koncert godbe, pevski koncert, 19. 6. pa kulturna prireditve v čast I. kongresa Zveze borcev. Predvajal se bo tudi ozek film »Prihod partizanov v Hrastnik. V Zagorju bo kulturno-prosvetna akademija, pevski koncert in koncert godbe. V Izlakah bo ob priliki občnega zbora, ki se bo vršil 13. 6., kulturna prireditve Trboveljske Cementarne.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delovno ljudstvo Trbovelj je razkrinkalo protiljudsko delovanje župnika Gorogranca iz Trbovelj

V četrtek, 27. maja 1948 se je vršil v Delavskem domu masovni sestanek rudarjev, kateri je imel namen ugotoviti nedostatke pri izvajanju plana in prikazati delovanje protiljudskih elementov.

Na sestanku se je zbralo veliko število rudarjev in nameščencev tako, da je bila dvorana delavskega doma premajhna. Predsednik Zveznega tajništva rudarjev tovariš Skrinar Veli in tovariš Borc od Glavnega odbora Enotnih sindikatov iz Ljubljane sta nakazala smernice za nadaljnje delo ter delovanje svetovne reakcije in domačih protiljudskih elementov. Med drugim so rudarji sklenili, da bodo še nadalje izmenjavali na deloviščih in skrbeli za to, da se bo izmena v celoti izvajala. V pogledu preskrbe se bo vodila najstrožja kontrola po poslovalnicah, da bo blago res pravično razdeljeno. Zbrano delavstvo je ob tej priliki ostro obsojalo protiljudsko delovanje župnika Gorogranca, ki s svojo škodljivo politiko odteguje ljudstvo od izvajanja plana. Zahtevali so, da se župnik Gorogranec odpokliče in postavi pred ljudsko sodišče. Sprejeli so sledečo re-

solucijo: Delavstvo v Trbovljah, zbrano na svojem masovnem zborovanju, dne 27. maja 1948 ostro obsoja delovanje protiljudskega duhovnika Gorogranca Martina v Trbovljah. Protestno resolucijo utemeljujejo s sledečim — duhovnik Gorogranec je ob priliki pogreba smrtno ponesrečenega posestnika Božiča Alojzija na grobu pokojnika namerno govoril, da se je izvršil zločin in je hotel s tem direktno prikazati, da bi izgledalo kakor da je njegovo smrt zakrivila oblast. Duhovnik Gorogranec je v svojem govoru dejal, da je svetovna vojna morala biti zato, da so se pobijali brezveči to se pravi, da je bilo po mnenju duhovnika Gorogranca nujno, da je prišel k nam okupator pobijati, morit in požigati. Ugotovljeno je tudi, da Gorogranec v stari Jugoslaviji ni nikdar skliceval verskih obredov popoldan, danes jih pa sklicuje. Dobro je znano, da hoče na ta način ljudstvo odtegniti od izvajanja plana in poseganja prostovoljnega dela.

Delavstvo zato upravičeno zahteva, da se duhovnika Gorogranca odpokliče in postavi na isto mesto, kamor spadata vsi protiljudski elementi.

Prestovoljno delo za gradnjo počitniškega doma na Sv. Planini

Prostovoljni delavci pri podiranju lesa

Zadovoljni in veseli so se vračali v nedeljo 23. maja 1948 prostovoljni delavci in delavke s Sv. Planine, kjer so delali na pripravah za gradnjo počitniškega doma. Veselo je bilo ta dan na Planini. Poleg zavesti, da se bo le s podvojenimi naporimi omogočeno čimprej ustvariti dom, kjer bo prostora za rudarje in ostale, ki si bodo zaželeli oddiha, si imeli priliko, da si se naužijo svežega zraka in planinskih lepot. Pri delih ne sodelujejo samo rudarji, temveč tudi nameščenci ostalih podjetij, čevljarji iz čevljarne delavnice. Le pogledite poslovdjo Skrinarja, kako je zapel. De-

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Trbovljah bodo od 12. 6.—19. 6. vsakodnevni koncerti delavske godbe po kolonijah. Titovi črni pionirji bodo izvedli koncert pred odhodom na avtostrado Beograd—Zagreb. Predvidena je fizikalna akademija in tri kulturno-prosvetne prireditve. Med drugim so si zadali člani Zveze borcev nalogo, da bodo naredili pri gradnji združnih domov in pri javnih delih 2000 prostovoljnih ur. Prvi dan 12. 6. bo v okrajni dvorani prvi zbor rezervnih oficirjev NOV, ki bo kot uvod v partizanski teden.

Poslovdja čevljarne delavnice Skrinjar pri delu

Ne štedimo z naporom pri delu za izpolnitev petletnega plana, ker lahko samo z lastnimi silami zgradimo svojo lepšo bodočnost!

Prestovoljne delavke pri pripravljanju kamenja

iskal zavetje in si zaželel prijetne planinske tišine in zraka. Dom bo najmoderneje urejen, centralna kurjava in kopalnica, bo res udoben in

Kleparji pri prostovoljnem delu

ga hočejo na vsak način do jeseni zgraditi. Imel pa bodo v domu rdeči kotiček, v katerem bo radio, časopisi, šah, knjige in druge stvari za prijetno razvedrilo. Dosedaj je izvršenih ca 1400 prostovoljnih ur, katere je izvršilo prvokrat 150 udeležencev in drugič 125 udeležencev. Pri zadnjem delu niso dekleta prav nič zaostajala za moškimi, le pogledite jih na sliki, kako nosijo težko kamenje. Prav pridni pa so bili delavci pri podiranju lesa, saj so ga pripravili lepo število. Les bodo na licu mesta žagali, kar je zasluga delavcev iz centralnih rudarskih delavnic, ki so ob prostem času napravili žago za rezanje lesa. Načrt za žago je naredil in tudi vodil delo dvakratni udarnik in novator Osredkar Valentin. Poleg pripravljanja kamenja, lesa, peska, pa so delali tudi kleparji na licu mesta. Vsak hoče na svoj način doprinesiti za zgraditev doma, ki bo naš ponos. Pri delu jim ni nikoli dolgčas, ker jih godba

s prijetnimi zvoki vzpodbuja k delu. Za žago pa je poskrbela tovarišica Boletova, ki je prinašala zdravo in neškodljivo planinsko studenčnico. Precej strma je pot, toda to je ni ustrašilo, samo da je ustregla žejnim. Po končanem delu pa je rudarska podružnica vsem preskrbela malico in malo veselja. Želja je, da bi prihajali v še večjem številu, da bomo nalogo res do jeseni izvršili. Dosedaj se opaža, da starejši ljudje bolj razumejo stvar in se v večji meri udeležujejo dela, kot pa mladina. Tudi mlajši naj čutijo zavest, da bo tudi za nje prostora. Zato v nedeljo 13. junija 1948 v čim večjem številu na prostovoljno delo na Planino.

Tovarišica Boletova skrbi za žejne

Delovni kolektiv steklarne Hrastnik obnavlja svojo ekonomijo

»Kje bomo pa danes prišli«, se sprašujejo naši steklarji, ko opravijo svojih 8 ur pri vročih pečeh. Njim ni dovolj, da res v osmih urah svojega dela dajo vse od sebe za dvig proizvodnje, za dosega plana, da se borijo z vročino in ji kljubujejo, oni hočejo še tudi udarniško po svoji službi čim več pripomoči skupnosti.

Z veseljem je bil na masovnem sestanku sprejet sklep o ustanovitvi brigad za udarniško delo, z navdušenjem dana obveza, da bo ves naš kolektiv prispeval v letošnjem letu 32.000 udarniških ur pri raznih delih. In tudi uspeh ni izostal. Našemu kolektivu je bila dodeljena ekonomija na Grmači pri Litiji, kjer je treba mnogo truda in dela, da se očistijo najprej vse ruševine, ki so nastale v vojni in da se obdelava zemlja. Ob nedeljah, mesto, da bi naši delavci počivali po tedenskem delu, pa gredo na ekonomijo, kjer delajo z vso vnamo, dobro se zavedajo, da delajo za sebe. Naj omenim samo, da je bilo eno nedeljo 40 tovarišev in tovarišic na udarniškem delu, kateri so očistili ruševine za 5 tovarnih avtomobilov, obenem pa posadili s krompirjem površino od 2,5 ha, in vedno

delajo z veseljem in pesmijo, ter kažejo s tem svojo voljo do dela za skupnost.

Pa tudi doma udarniško delo ne počiva. Treba je urediti prostore okrog stanovanjskih hiš, odvoziti zemljo in drugo. Povsod vidiš naše steklarje, kako z veseljem delajo. Mladinski aktiv, ki je skoraj povsod najboljši, prednjači tudi pri udarniškem delu. Skoraj vsako nedeljo očisti tovarniške prostore, dela pri razširitvi nogometnega igrišča čez Savo, da bo lahko uporabno tudi za košarko in odbojko ter se bo s tem še bolj poživelo fizikalno delo naše podružnice.

Ko tako gledamo potek udarniškega dela naših steklarjev, njihov delovni elan, vidimo pri tem njihovo visoko zavest, njihovo razumevanje današnjega časa ter njihovo razumevanje, da bomo le z voljo do dela dosegli tiste uspehe, ki nas vodijo v lepše življenje.

Vsak obrat

in vsaka vas

mora imeti

dopisnika za

»Zasavskega udarnika«

Ljudstvo Hrastnika zahteva za špekulanta Vizjaka in njegovo ženo najstrožjo kaznen

V Hrastniku so dne 25. maja kontrolni organi trgovske inspekcije in notranje uprave okraja Trbovlje raztrgali trgovko Vizjaka Antonijo in njenega moža Ivana, ki sta prikrivala velike količine raznega materiala.

Predpisov o trgovini sploh nista izvajala ter s svojim špekulativnim delom hotela doseči nesorazmerno življenjsko korist. Trgovina je imela bolj izgled branjarije, vse skupaj je izgledalo, da je

delov za kolesa v vrednosti preko 70.000 dinarjev. Ventilov za kolesa se je našlo več kot 1500 metrov, kar bi bilo dovolj za celo Slovenijo. Med preiskavo se je zbralo pred trgovino veliko število ljudi, ki so bili zelo ogorčeni, ko so zvedeli, kakšno pijavko so imeli v svoji sredi. Vsega blaga je bilo prijavljenega za 147 tisoč dinarjev, našlo se ga je pa za preko 1.500.000 dinarjev. Najbolj zanimivo pri tem pa je, da se je Vizjak Ivan pred

Del skritega blaga in čevljev pri špekulantu Vizjaku.

to največja revščina. Organ kontrolne komisije je prišel z namenom, da ugotovi dejansko stanje in svrhu izplačila zaradi ustavitve obrata. Po ugotovitvah pa je postal rezultat drugačen. Pod izlozbo je bila najdena večja količina čevljev, ki niso bili prijavljeni. To je bilo takoj sumljivo. Pri nadaljnjem pregledu pa so našli ogromne zaloge v skladišču, v kleti in stanovanju in to razni material, ki je danes neobhodno potreben in ga je težko dobiti. V stanovanju so bile cele hale platna, razna sukna za moške obleke, v kleti zopet čevlji, ki pa so bili že plesnivi in ohajeni od podgan, razno galanterijsko blago, deli za kolesa, ki se danes ne dobijo, šivanke, saharin itd.

V glavnem se je našlo: 1800 glavnikov, 2950 ducatov gumbov, 8 kg saharina, 400 parov čevljev, 2200 metrov raznega blaga, 4500 komadov žlice, 1000 komadov sukanca, 700 komadov svilne za šivanje, 3600 komadov prejice, 250 plaščev za kolesa, 120 zračnice za kolesa, 400 kg žičnikov, 100 kg čevljarskih žebeljev, raznih

ljudstvom znal tako pretvarjati, da bi mu kmalu morali dati podporo. Bil je največji revež, ko je prišel k njemu aktivist OF, za prispevek za socialni fond ni hotel ničesar dati, češ, da nima in da naj njegovi hčerki najprej dajo nakaznico za čevlje.

V tem se vidi velika pokvarjenost človeka, ki še danes, tri leta po osvoboditvi, skriva večje količine blaga, med njimi tudi čevlje, hoče pa nakaznico za čevlje, podgane in plesnoba pa gospodarita nad njegovo zalogo, katero je odtegoval potrebam širokih ljudskih množic.

Zato je ljudstvo Hrastnika upravičeno razburjeno, ko je videlo, kakšna škoda se dela. Rudarji in ostali delavci zalagajo vse sile za izvedbo plana, on pa je tako načrtno škodoval našemu gospodarstvu.

Njihova zahteva, da se špekulantko Vizjaka Antonijo in njenega moža najstrožje kaznuje, je popolnoma upravičena. Proč s takimi paraziti in zajedalci delovnega ljudstva.

mladim književnikom, ki šele poizkušajo pisati, pomaga in jih vključuje v literarne krožke.

V literarnih krožkih, ki bodo organizirani po centrih, bodo mladi književniki brali svoja dela in jih skupno ocenjevali ter pomagali pri sestavljanju drug drugemu. Pomoč nam je pa obljubilo tudi društvo »Slovenskih književnikov« in bodo izmenoma člani društva prihajali na naše sestanke in nam pomagali razrešiti nejasna vprašanja.

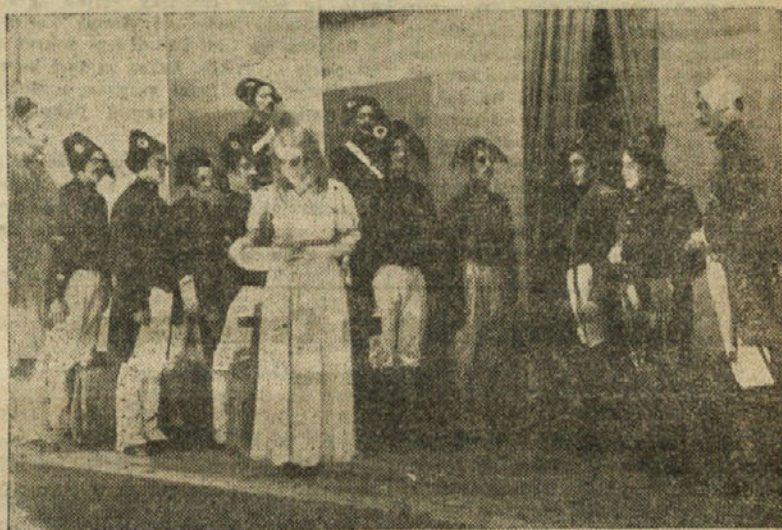
Predpogoj zato je, da začnemo v prvi polovici meseca junija sporazumno z okrajnim odborom LMS, iskati mladince in mladinke, ki imajo do tega veselje. Obenem pa moramo čim prej organizirati literarne krožke.

Zavedati se moramo, da je v našem okraju nebroj skritih mladih talentov in da naše ljudstvo potrebuje visoko idejno in umetniško književnost, zato je naša naloga, da te ljudi odkrijemo in jim pomagamo pri njihovem ustvarjanju! V. T.

Premiera igre „Siromakovo jagnje“

Sindikalno gledališče v Trbovljah je v soboto 29. maja uprizorilo igro »Siromakovo jagnje« od Štefana Zweiga. Po vrstnem redu je to bila 15. predstava v tej sezoni. Premiera je v celoti uspela ter so se vsi igralci potrudili za uspešno izvedbo. Režija je bila v rokah profesorja Pirnata. Napoleona je igral Odlazek Polde, ki je svojo vlogo rešil prav dobro, istotako Rak Milko kot Fornes in Plevčak Desanka kot Bellota. Prav odličen je bil policijski minister Fouche, katerega je igral režiser prof. Pirnat. Tudi ostali so odigrali svoje vloge zadovoljivo. Razni nedostatk, ki so bili opaziti pri premieri, se bodo pri reprizi z lahkoto odpravili. Vso stvar je povzdignila dobra scenerija in kostumi, katere je dalo na razpolago gledališče iz

Ljubljane. Občinstvo je bilo zadovoljno in si še želimo sličnih prireditev. Sindikalnemu gledališču, katero je s svojimi zadnjimi premierami »Izpit za življenje«, »Matura« in sedaj »Siromakovo jagnje« pokazalo, da je na lepi višini, želimo, da tudi v naprej gre po tej poti, ki si jo je začrtalo. Posebno je treba poudariti gostovanje v Radečah, Zagorju, Dolu pri Hrastniku in St. Pavlu pri Preholdu, ki so bila že izvedena. Predvidena pa so še gostovanja v Brežicah, Krškem in Mežici. To nam dokazuje pravilno pot sindikalnega gledališča, ki si je zadalo nalogo, da poleg dobrih predstav, ki jih nudi trboveljskemu občinstvu, gre z gostovanji na deželo. S kulturo in prosveto v vsako vas, naj bo parola vseh večjih gledaliških družen. S. S.

»Siromakovo jagnje«, scena iz prve slike

Ustanovljeno je mladinsko kulturno-umetniško društvo „Mladi rudar“

V petek 21. maja 1948 je bilo v dvorani OLO ustanovljeno mladinsko kulturno umetniško društvo »Mladi rudar«.

V društvo so vključeni: Blvši pevski zbor »Titovi črni pionirji« ki je prešel že v mladinskega, mladinski pevski zbor gimnazije, mladinski orkester glasbene šole, pihalni kvartet, harmonikarski zbor, recitatorski krožek, folklorna skupina in mladinsko gledališče.

Prva skupna prireditev je bila 2. junija, kjer so nastopile vse sekcije razen gledališča in folklorne.

Vsaka izmed teh sekcij ima svoj napred predvideni načrt!

Tako bo mladinsko pevsko društvo imelo svoj lasten koncert 18. junija. Tu bo že prvič nastopila folklorna skupina, ki deluje v okviru zbora in bo nato skupno s pevskim in harmonikarskim zborom odšla na turnejo po avtostradi »Bratstva — edinstva«.

Mladinski orkester bo imel v jeseni svoj lasten koncert!

Harmonikarski zbor, ki se bo razširil, bo tudi začel mlisliti na lasten koncert.

Mladinsko gledališče, bo po vsej verjetnosti začelo študirati Gorbatovo »Mladost očetov«, s katero ima namen nastopiti na okolišnem mladinskem festivalu.

Folklorna skupina, kakor tudi recitatorski krožek, bosta zaenkrat nastopala samo v okviru pevskega zbora in društva.

V teku tega meseca se bo ustanovila še literarni krožek, ki bo začel delati na tem, da bomo v bližnji bodočnosti izdali lastno okrajno mladinsko literarno revijo.

Izvršitev vseh teh nalog bo zahtevala, naporena in vztrajna dela! Pred nami je okrajni mladinski festival. Sledijo mu: v avgustu okolišni, v septembru republiški in v novembru državni festival v Beogradu. Tam bodo nastopile vse najboljše mladinske kulturno umetniške skupine v državi. Kot je predvideno, bo nastopalo okrog 2000 mladincev in mladink.

Prepričani smo, da bo naše mladinsko društvo častno zastopalo mladino našega okraja na predvidenih festivalih. Treba bo samo jeklene volje! Pod tako dobrim vodstvom kot so, tov. Dolničar, Marín, Rak, Škrinjar, prof. Ponikvar, profesor Šarlahova, Paternostrova in Bizjak, ima društvo široke možnosti nadaljnjega razvoja.

Zaželeno je, da bi se taka društva ustanovila tudi v Zagorju in Hrastniku. Vsi predpogoji so tu. Treba je samo začeti, vztrajno delati in uspeh ne bo izostal!

Vinko T.

Mladim književnikom

Dne 22., 23. in 24. maja je bila v Ljubljani sklicana konferenca književnikov začetnikov.

Na konferenci se je razpravljalo o vlogi književnika v novi družbi. Skozi vse referate in diskusije se je opazil prepočasni razvoj mladih književnikov. Do danes so dopisovali v »Mladinsko revijo« predvsem iz centrov, ki imajo višje gimnazije. Pomanjkanje dopisov je bilo predvsem iz industrijskih in kmečkih predelov.

Radi tega stoji pred mladinsko organizacijo okraja Trbovlje naloga, da vsem

Mednarodni demokratični federaciji žena v Parizu

Okrajno tajništvo AFŽ v Trbovljah najodločneje protestira proti vsem fašističnim zločinom v Grčiji in Španiji, proti masovnemu streljanju demokratov in borcev za svobodo grškega in španskega naroda. MDFŽ naj v imenu vseh demokratičnih žena sveta pri Organizaciji Združenih Narodov odločno zahteva, da preneha vsaka tuja intervencija v Grčiji, da grški narod samostojno rešuje vsa svoja notranja vprašanja, da se dosledno v vseh državah izvajajo demokratične načelo v samoodločbi narodov. Proces, ki se pripravlja v Španiji proti španskim demokratom naj bo javen, tako da bodo vsi obtoženci imeli pravico

do obrambe od OZN. Skrajni čas je, da preneha v Španiji krvavi Francovi režim, zato naj OZN zahteva od vseh svojih članic, da se prekinjejo diplomatski odnosi s Francijo.

MDFŽ naj pokrene vse, da prenehajo barbarski zločini nad svobodoljubnimi narodi, da prenehajo bratomorne vojne in se priznajo vsem narodom osnovne demokratične pravice.

Za mir, za demokracijo, za svobodo vsega človeštva v odločno borbo do končne zmage.

Članice okrajnega tajništva AFŽ trboveljskega okraja

Gostovanje sindikalnega gledališča iz Trbovelj v Dolu pri Hrastniku

V nedeljo dne 30. maja je gostovalo Sindikalno gledališče s Fodorjevo Maturro v Dolu pri Hrastniku. Dvorana je bila kljub slabemu vremenu polna. Občinstvo je pazljivo sledilo poteku igre, ki je bila odigrana res prav dobro. Videlo se je, da so se igralci pri tej drugi reprizi vživeli v svoje vloge. Posebno pa se je opazil napredek pri skupni igri, kar je posebno važno pri Maturi, ki ima toliko skupinskih prizorov. Občinstvo je pozdravilo v imenu gledališča tov. prof. Pirnat. V odmorih so zapeli nekaj pesmi Titovi Črni pionirji, ki tudi sodelujejo s petjem pri igri. Igra kot petje je občinstvo nagradilo s priznanjem. Splošna želja vseh navzočih je bila, da pride Sindikalno gledališče še večkrat na Dol.

Sindikalno gledališče v Trbovljah, ki je ravno sedaj v polnem razmahu, se zaveda kulturnega poslanstva, kot osrednje gledališče v okraju. S svojimi dosedanjimi gostovanji je poneslo lepo igro na podeželje, ter tako pokazalo širokim slojem del svojega ustvarjanja. Naj bi bila ta gostovanja poleg tega tudi vzpodbuda za igralske družine, v katerih vlada mrtvilo. Sindikalno gledališče se ne plaši ne truda in ne stroškov, pa bo to svojo nalogo tudi v bodoče nadaljevalo. Igralski družini res prav iskreno čestitamo. Kakor smo obveščeni bo gostovalo v mesecu juniju v Mežici na povabilo tamkajšnjega sindikata. Iskreno želimo še mnogo uspehov.

Fizikulturniki morajo stopati v prvih vrstah borcev za izgradnjo in procvit ter svobodo nove Jugoslavije

II. Revirski fizikturni dan v nedeljo 6. junija

Letos si je okrajni fizikturni odbor Trbovlje na svoji redni letni skupščini zadal nalogo izvesti okrajni fizikturni nastop v najširših mejah fizikturnega udejstvovanja celega okraja. Na prvem plenarnem zasedanju odbora v mesecu marcu je bil sprejet okvirni program nastopa. Isti dan se je izvolil tudi ožji pripravljalni zletni odbor, ki je od delegatov plenuma dobil nalogo izvesti vse priprave za uspešno izvedbo nastopa in vseh ostalih prireditev, ki so v zvezi z nastopom.

Tehnični odbor je na svojih sejah v podrobnosti izdelal programe in načrte za ves manifestativni, propagandni in prvenstveni del prireditve.

V manifestativnem programu bodo sodelovale vse množične organizacije, delovne skupine vseh industrij v okraju, vojska in fizikturniki. V tem delu programa naj bi se pokazala tesna povezanost med fizikturnim pokretom na eni strani in množičnimi organizacijami ter delovnimi kolektivi na drugi strani. Po programu je dobila vsaka organizacija, ustanova, večja podjetja, šole itd. točno določeno nalogo, ki jo more v okviru priprave in nastopa samega izvesti. Revirski fizikturni dan ne bo samo običajna fizikturna prireditev, ta prireditev bo spontana manifestacija delovnega ljudstva, ki koraka brez kompromisno naprej v borbi za uspešno zmago nad petletnim planom. Manifestacija bo dokazala, da naše delovno ljudstvo ni zaostalo, da stremi za kulturnim fizikturnim napredkom z istim elanom, kot se z največjo voljo bori za izboljšanje in povečanje industrijske proizvodnje.

Fizikturne slavnosti so se pričele 30. maja t. l. v Zagorju z društvenim nasto-

pom SFD Proletarca. Preko celega tedna bodo po vsem okraju fizikturne prvenstvene prireditve, ki bodo dale nastopu prvenstveni, tekmovalni poudarek.

Glavne prireditve pa se prično v soboto dne 5. junija popoldne z okrajnim prvenstvom v odbojki, otvoritvijo razstave fizikturnih prireditev v okraju, dalje razstave jadrskih modelov in zvečer slavnostna akademija na prostem. Isti večer bodo zagreli kresovi po vseh bližnjih planinah in vzpetinah, ki dominirajo nad našim okrajem. Mladinski odbori bodo organizirali štafete, ki bodo prinesle ogenj iz vseh štirih glavnih industrijskih središč okraja in prižgale žare, ki bodo gorele ves čas trajanja nastopa na stadionu.

V nedeljo 6. junija se prično ob 6. uri jutraj tekmne za okrajno prvenstvo vrst in posameznikov v orodni telovadbi, ob 8. uri je stik gostov in domačinov pred rudniško restavracijo, kjer se bo vršilo veliko manifestacijsko zborovanje. Takoj nato se bodo pričele skušnje za nastopajoče oddelke, ki bodo končane ob 12. Ob 14.30 sledi zbor za defile na stadionu, ki se prične točno ob 15.

Ob tej priliki se bodo zasadile prve lopate za izkop temeljev velike zgradbe na stadionu, bodočega »Doma kulture«, v katerem bo tudi fizikturni pokret dobil svoje zavetišče. Takoj za tem bo sledil pester fizikturni program s stotinami nastopajočih v raznih fizikturnih panogah.

II. fizikturni dan naj prikaže veliko delo fizikturnih delavcev našega okraja, ki zastavljajo vse sile za čim uspešnejši razvoj vsestranskega fizikturnega delovanja v našem okraju.

Gostovanje aktiva Cementarne v Zagrebu

Na povabilo podružnice in uprave cestne železnice v Zagrebu, se je odzval fizikturni aktiv Cementarne iz Trbovlj ter v nedeljo 30. maja posetil prijazne Zagrebčane z nogometno in šahovsko ekipo. Po ogledu velike novozgrajene delavnice, katere otvoritev je bila v soboto 29. maja, se je ob 11. uri pričelo tekmovalje v šahu na 10 deskah. Po dvehurni borbi je bil rezultat 7 in pol : 2 in pol za Trbovlje. Popoldan pa se je na njihovem igrišču vršila nogometna tekma med FA Cementarne in FA Zeta. Tekma je bila zaradi dežja prekinjena z rezultatom 5:1 za Zeta. Po prisrčnem razgovoru je pri večerji govoril predsednik podružnice zagrebske cestne železnice, ki je poudaril važnost bližnjim sindikalnim aktivom med posameznimi republikami. Želel je, da to ni bilo zadnje srečanje. Zahvalil se je tajniku sindikalne podružnice Cementarne, kateri jih je povabil na obisk v Trbovlje. S pesmijo smo se

poslovili od prijaznih Zagrebčanov, ki so nas tako lepo sprejeli in pogostili.

FIZIKTURNI NASTOP V ZAGORJU

V Zagorju se je v nedeljo 30. maja vršil letni fizikturni nastop, ki pa zaradi dežja, žal ni mogel biti v celoti izveden. Dopoldan se je vršila samo prvenstvena nogometna tekma med SFD Rudarjem II. in SFD Proletarcem, katere se je končala z zmago Proletarca z 8:1. Tekmovanje v odbojki in dirke pa so odpadle.

Fizikturni nastop se je vršil popoldan v dvorani fizikturnega doma. Celotna prireditev je bila uspešno izvršena tako od pionirjev kot od starejših.

Prvenstvo aktivov

Prvenstvo aktivov v Trbovljah se uspešno nadaljuje. Poleg nogometa in šaha je zajelo sedaj še disciplino v odbojki. Dosedanja izkustva v prvenstve-

Nogometno moštvo aktiva Cementarne vodi v prvenstvu aktivov

nem tekmovalju pa nam pokažejo, da vodstva nekaterih aktivov ne vodijo računa o disciplini, kar je rezultat nedoseganja uspehov dotičnih aktivov.

GIMNAZIJA : MESTNI AKTIV 2:2 (2:0)

15. maja je bila odigrana nogometna tekma med FA Gimnazije in FA Mestnih ustanov. Neodločen rezultat 2:2 odgovarja poteku igre. Dočim je prvi polčas bila boljša gimnazija, je v drugem polčasu bil mestni aktiv boljši.

CEMENTARNA : GIMNAZIJA 9:1 (5:0)

Nogometna tekma med aktivom Cementarne in Gimnazije se je odigrala 19. maja. Zmagalo je moštvo Cementarne z rezultatom 9:1 (5:0). Skozj celo igro je bilo moštvo Cementarne v lahki premoči, zelo dobro razporežen napad je izkoristil vsako priliko. Ne bi mogli reči, da aktiv gimnazije ne bi mogel doseči boljši rezultat; ali posamezni igralci v napadu niso znali izkoristiti situacij, katere so imeli.

'Teden matere in otroka' bomo proslavili po vsem okraju

Ze dalje časa se vrše temeljite priprave za proslavitev »Tedna matere in otroka«. Da bodo proslave čim boljše uspele, so dobili vsi prosvetni sveti, množične organizacije in šole podrobna navodila, kako naj organizirajo proslave, primerne za kraje, kjer naj bi se vršile. Na sestankih se obravnavajo in določajo sporedi, po katerih se bodo izvedle proslave. Pri tem delu sodelujejo vse zgoraj omenjene ustanove. Posebna pozornost pa je posvečena »Tednu matere in otroka« na sedežu okraja v Trbovljah. Tu bo ves teden izpolnjen z razstavo, nastopom Domov igre in dela, pri katerem bodo zastopani vsi trije DID-i v okraju in otroški vrtec v Trbovljah, z zdravstvenim predavanjem, pionirsko igro »Mucin dom«, ki jo bo uprizo-

CRD : ELEKTRARNA 8:0 (5:0)

Takoj isti dan se je odigrala tekma med CRD : Elektrarno. Mnogo boljše moštvo centralnih rudarskih delavnic je zmagalo z rezultatom 8:0. Velik poraz elektrarne nas je presenetil, vendar s tem ni rečeno, da je aktiv elektrarne slab. V svojih vrstah ima dobro mladino, s katero ima vse pogoje, da doseže uspehe.

FA ZAPADNI : FA MESTNI 5:1 (4:0)

V sredo 26. maja je bila odigrana prvenstvena tekma med gori navedenima aktivoma z rezultatom 5:1 za zapadni obrat. Igra je bila živa, rezultat pa je po igri previsoko izražen. Vključu temu pa je zmaga aktiva Zapadni obrat zaslužena.

FA VZHODNI : FA DOBERNA 2:0

29. maja se je odigrala zelo zanimiva nogometna tekma med dvema enakima moštvima. Zmaga je pripadla moštvu vzhodnega obrata z rezultatom 2:0.

mila Vodenska šola. Nadalje se bodo po vseh šolah v Trbovljah vršili roditeljski zbori. Mladinska akademija, ki jo bodo priredile vse šole v Trbovljah, vključno z glasbeno šolo, bodo podale pregled svojega kulturnega delovanja. Vršili se bodo še izleti na partizanske grobove in obiski mater padlih partizanov, katere bo mladina obenem obdarila s cvetjem, na zaključni dan pa se bo vršil otroški sejem, katerega se bo udeležila mladina vsega okraja in na katerem bo poskrbljeno za vsakršno otroško razvedrilo. Obširne priprave, ki ugodno potekajo, so zagotovile, da bo »Teden matere in otroka« v vsem okraju dostojno proslavljen.

Koliko prostovoljnih delovnih ur si prispeval za izgradnjo fizikturnih igrišč in domov?

Barcelona, Hekone in drugih večjih krajev Katalonije.

Milijonske množice, ranjenci, bolniki, siromašno ljudstvo, vse je begalo, težki ranjenci so umirali ob potu, ob cestah, na polju, brez vsake strehe od mraza in strahu pred fašističnimi hordami. Na tisoče in tisoče so jih pomorili, nemško-italijanski bombniki in loveci, ki so brez usmiljenja bombardirali in mitraljirali goroko ljudstvo in to vse v imenu stare evropske civilizacije in v imenu Boga. Kakor divje zverine so se spuščali fašistični avijoni do 50 m nad goroko ljudstvo in neusmiljeno tolkli in kosili svoje žrtve. Zapadne demokracije, ki se rade ponašajo s svojo staro zapadno kulturo in civilizacijo niso nudile temu revnemu ljudstvu nobene pomoči, da bi se napravil konec temu barbarstvu. Nasprotno, francoske meje so bile hermetično zaprte od kolonialnih čet, ki niso spustile nikogar brez posebne dovoljenja francoske oblasti.

Odlomki iz dnevnika NOB iz Španije

(Nadaljevanje)

Do konca decembra so se vrstile vse one brigade v svoje domovine, kjer so države odobrile vrnitev svojih državljanov, zlasti Francija, prekooceanske države, skandinavske države in tudi češka so dovolile svojim državljanom vrnitev v domovino ter so se vrnili ti preko Pirinejev in Francije v svoje domovine. Tedanja francoska vlada, rešiteljica svetovnega miru v Münchenu, katere vodja je bil Leon Blum, ni dovolila tranzita preko Francije mednarodnim brigadam nekaterih držav, katere so izrazito nasprotovale naši povrnitvi v domovino ali v emigracijo prijateljskih držav. Napol fašistične države kot so bile Jugoslavija, Švica, Cuba, Madžarska, bihaške in ostale balkanske države so z Blumovo vlado sklenile sporazum po katerem je njihovim državljanom bilo prepovedano

prestopiti Pirineje in Zürich v Francijo.

V začetku januarja l. 1939 se je položaj na fronti za republiko v Španiji poslabšal. Fašisti so pritiskali z vse silo na Katalonijo. Centralne fronte Valencia-Madrid in tja do Kartagenije v Estramaduri niso iz strateških razlogov napadali, ker si je Franko začel likvidirati prvotne republikanske čete v Kataloniji. Ker mu pa republikanske čete niso dovolile prekorčiti roko Ebro, je Franko koncentriral vse sile, ki sta mu jih ponovno poslala Hitler in Musolini na pomoč, kajli brez te ogromne pomoči iz Nemčije in Italije, Franko ne bi mogel zlomiti odpora španskega ljudstva. Ofenziva, ki jo je pričel Franko v mesecu januarju 1939 na reki Ebro, ni bila uspešna. Republikansko ljudstvo, strnjeno v

Kataloniji, je nudilo svojim hrabrim četam na fronti vse svoje materialne in moralne moči, da bi preprečili vdor fašistov v te, še svobodne pokrajine Španije. Vseled tega je bil Franko prisiljen prenesti svojo ofenzivo proti Kataloniji, v gorate predele, kjer ni bilo širokih rek. Okoli 15. januarja 1939, po 14-dnevni ofenzivi, se mu je posrečilo, zaradi pomanjkanja municije in orožja pri republikanskih četah, globoko prodreti v katalonske ravnine, in sicer do Levide, odkoder je bilo 80 km do Barcelone.

Od tedaj ni bila republikanskim četam več dana možnost organiziranja, frontalnega umika. Formirali so se minerski bataljoni, kateri so imeli izredne naloge minirati ceste, mostove, tunele in železniške proge, da so s tem preprečili hitro prodor frankovskih sovražnih edinic in motorizacije, pa da so pridobili čas za evakuacijo vojaških objektov, delavnic, magazinov velikih mest, kakor